ŠIAULIAI

CIVILINĖS SAUGOS SISTEMOS PARENGTIS IR VEIKSMAI KRIZINIŲ ATVEJŲ METU

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos
Civilinės saugos ir teisėtvarkos skyrius

ŠIAULIAI

Civilinė sauga –

veikla, apimanti civilinės saugos subjektų ir **gyventojų** pasirengimą ES, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ES likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Įvykis – įvykis kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremalusis įvykis – ES nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremalioji situacija – dėl EĮ susidariusi padėtis, kuri **gali sukelti staigų didelį pavojų** gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą

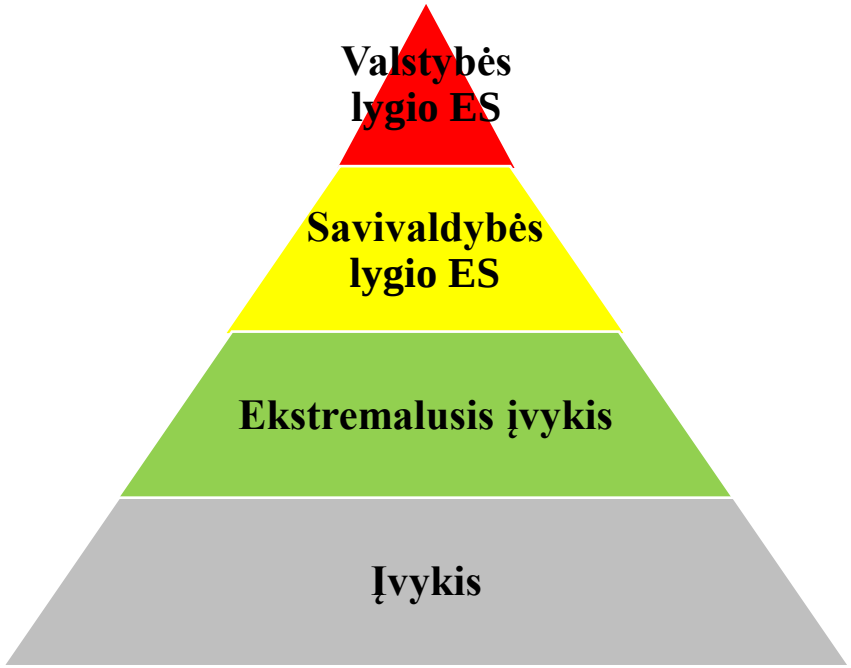

Lietuvoje ES skirstomos į du lygius – savivaldybės ir valstybės

Ekstremaliosios situacijos skelbimas ir atšaukimas

ŠIAULIAI

Ekstremaliųjų situacijų skelbimą ir atšaukimą reglamentuoja Ekstremaliųjų situacijų skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašas, patvirtintas LRV 2010-08-31 nutarimu Nr. 1243.

Savivaldybės lygio ES skelbiama, kai savivaldybėje EĮ atitinka **bent viena iš šių sąlygų**:

1. **pasiekia tokį mastą**, kai iš nuolatinės gyvenamosios vietos **evakuojama daugiau kaip 300 gyventojų**;
2. padariniai **sutrikdo daugiau kaip 500 gyventojų būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 valandas;**
3. padariniai išplinta savivaldybės teritorijoje, kurios bendras plotas viršija 2/3 visos savivaldybės teritorijos bendrojo ploto;
4. gelbėjimo, paieškos, neatidėliotini darbai ir EĮ likvidavimas savivaldybės teritorijoje užtrunka arba numatoma, kad **užtruks ilgiau kaip 24 valandas;**
5. **prašoma iš 3 ar daugiau gretimų savivaldybių pagalbos gyventojams evakuoti**, **ES likviduoti** ir jo padariniams šalinti, kai savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos pajėgų ir materialinių išteklių nepakanka.

Ekstremaliųjų situacijų priežastys (kilmė)

ŠIAULIAI

Techninės priežastys. Įvairių technologinių procesų sutrikimas, dėl kurių kyla gaisrai, įvyksta sprogimai, išsilieja cheminiai ir radioaktyvieji teršalai, griūva statiniai, įvyksta transporto avarijos, energetikos vamzdynų avarijos, pramoninių objektų avarijos ir pan.

Ekologinės priežastys. Atmosferos sudėties savybių, sausumos būklės, hidrosferos būsenos pakitimai.

Gamtinės priežastys. Klimatinių sąlygų pakitimai, sukeliantys stichines nelaimes (audros, snygis, pūgos, viesulai), ekstremalūs temperatūros svyravimai, masiniai miškų ir durpynų gaisrai, geologiniai reiškiniai (purvo nuošliaužos, žemės drebėjimas), epidemijos, epizootijos, ir pan.

Socialinės kilmės priežastys. Masinės riaušės, streikai, neramumai, provokacijos, diversijos, teroristiniai išpuoliai (aktai), kibernetinės atakos, **kariniai veiksmai šalyje ar kaimyninėje šalyje.**

Civilinės saugos sistema ir jos subjektai

ŠIAULIAI

Didžiausią grėsmę keliantys galimi pavojai

ŠIAULIAI

Atlikus/atnaujinus Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų Galimų pavojų rizikos analizę nustatyta, kad Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje iš 25-ių nagrinėjamų pavojų labiausiai **nepriimtiną riziką turi 6-ios** iš jų.

Eil. Nr.	Pavojaus pavadinimas	Bendras rizikos balas
1	2	3
Labai didelės rizikos lygis		
1.	Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)	45
2.	Pastatų ir statinių gaisrai	
Didelės rizikos lygis		
1.	Gaisrai atvirose savivaldybės teritorijose (didesnio masto gaisrai)	36
2.	Stichiniai meteorologiniai reiškiniai (maksimalus vėjo greitis, smarkus lietus, kruša, smarkus snygis, pūga, lijundra, smarkus sudėtinis apšalas, speigas, tirštas rūkas, kaitra)	32
3.	Radioaktyvus aplinkos užteršimas	30
4.	Pavojingi radiniai	

Ekstremaliųjų situacijų valdymas

ŠIAULIAI

Savivaldybė turi naujai parengtą ir 2021 m. patvirtintą Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, su kuriuo, kaip ir su Galimų pavojų rizikos analize bei kitais dokumentais ir aktualia bei naudinga informacija gali susipažinti kiekvienas Savivaldybės interneto svetainėje www.siauliai.lt skiltyje „Veiklos sritys“ > „Civilinė sauga ir mobilizacija“ > „Ekstremaliųjų situacijų valdymas“: https://siauliai.lt/page/view/175

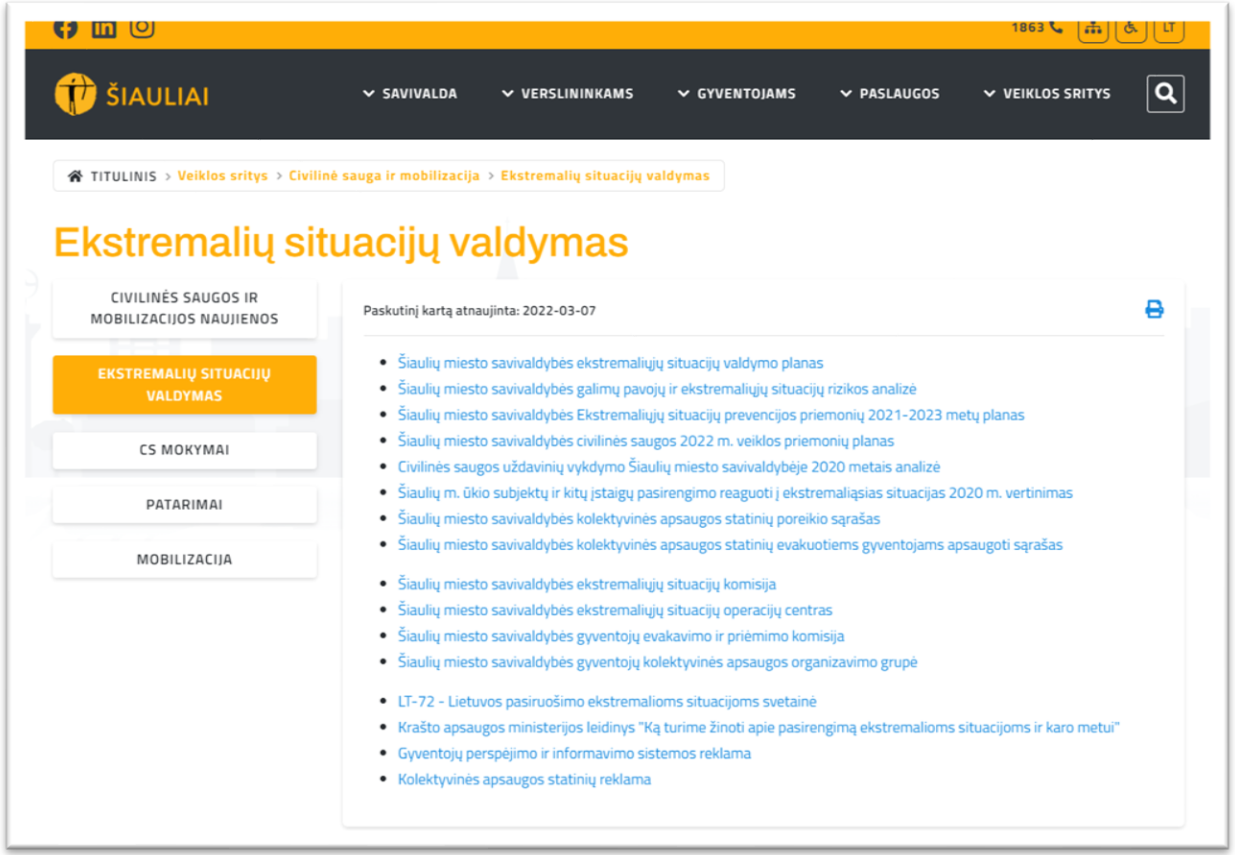

Savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisija (ESK) aptaria savivaldybės civilinės saugos sistemos būklę ir pasirengimą reaguoti į ekstremaliąsias situacijas, priima sprendimus, reikalingus savivaldybės teritorijoje gresiančiai ar susidariusiai ekstremaliajai situacijai valdyti. Savivaldybės ESK vadovauja savivaldybės administracijos direktorius.

Savivaldybėse steigiami **ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai** koordinuoja ekstremaliosios situacijos valdymą savivaldybės teritorijoje. Valstybės lygiu veiksmai koordinuojami per valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą, kurį sudaro Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas arba (Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos pavedimu) per ministerijų, kitų valstybės institucijų, įstaigų operacijų centrus.

Civilinės saugos ūkio subjektų, kitų įstaigų Į, EĮ, ES valdymas organizuojamas pagal jų pasirengtus ES valdymo planus atsižvelgus į šių subjektų rizikos analizės būdu nustatytus galimus pavojus ES susidaryti.

Subjektų ESVP derinami su Savivaldybės ESVP.

Keitimasis informacija vyksta per Savivaldybės Miesto koordinavimo skyrių, veikiantį 24/7, trumpuoju tel. 1863 ar el. paštu 1863@siauliai.lt

ŠIAULIAI

Kokios gyventojų teisės ir pareigos civilinės saugos srityje?

Lietuvoje gyventojai turi teisę:

• gauti informaciją apie įvykusius Į, EĮ, susidariusią ES ir apie tai, kaip elgtis susidarius ekstremaliajai situacijai;

• **Į, EĮ ir ES metu gauti pagalbą pagal civilinės saugos sistemos subjektų galimybes.**

Gyventojai privalo:

• rūpintis, kad savo veikla nesukeltų pavojaus kitų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai ir nesutrikdytų normalaus (įprasto) gyvenimo ar veiklos ritmo;

• pranešti CS sistemos pajėgoms apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją **(BPC 112**);

• vykdyti pareigūnų (gelbėjimo darbų vadovo, operacijų vadovo) teisėtus nurodymus ir ESK sprendimus, reikalingus Į, EĮ ar ES likviduoti;

• **neatidėliotinais atvejais, kai kyla didelis pavojus gyventojų gyvybei, sveikatai, turtui ar aplinkai, leisti naudotis jiems nuosavybės teise priklausančiais materialiniais ištekliais**;

• **atlikti privalomus darbus**.

Vykdant gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduojant Į, EĮ, ES ir šalinant jų padarinius, Civilinės saugos ir kitų įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka **gali būti laikinai apribotos asmens judėjimo laisvė, nuosavybės ir būsto neliečiamumo teisės.**

Teisinis reglamentavimas

ŠIAULIAI

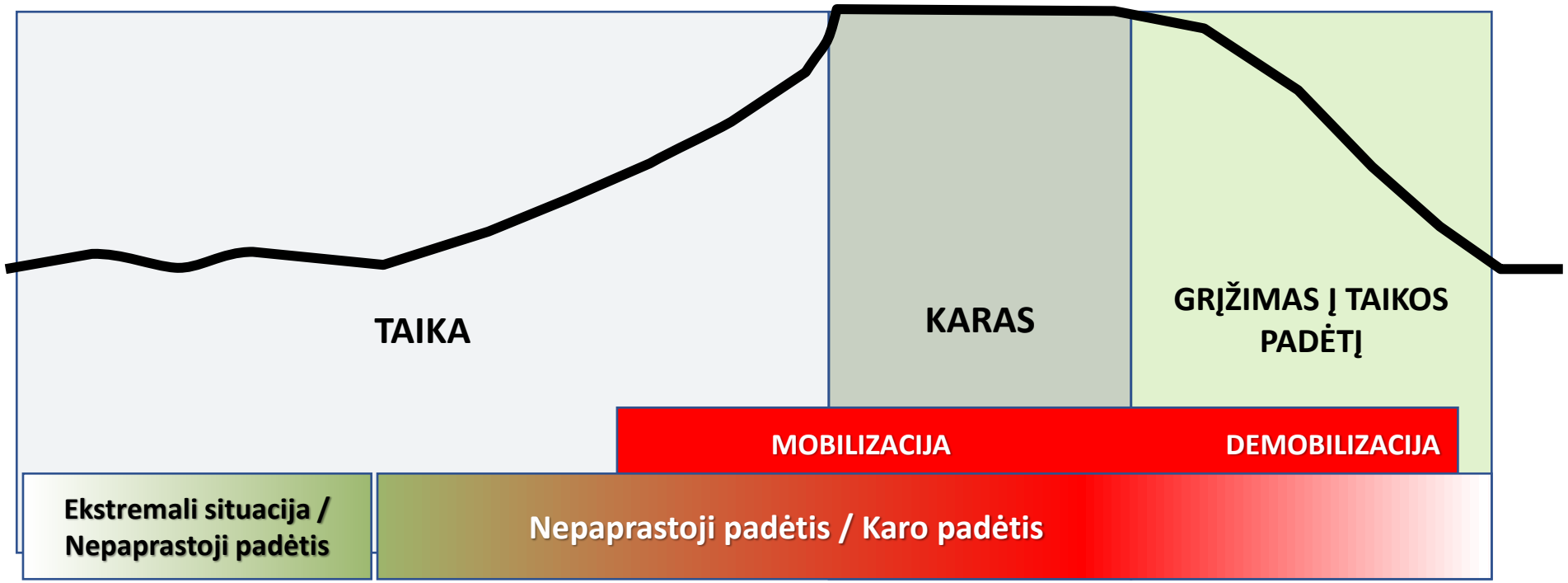

ŠIAULIAI

Nepaprastoji padėtis –

ypatingas teisinis režimas valstybėje ar jos dalyje, **leidžiantis taikyti** Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (toliau – Konstitucija) ir Įstatyme nustatytus **laikinus naudojimosi fizinių asmenų teisėmis ir laisvėmis apribojimus ir laikinus juridinių asmenų veiklos apribojimus**.

Nepaprastoji padėtis gali būti įvedama:

- **dėl valstybėje susidariusios ES ar krizės kyla grėsmė Lietuvos Respublikos konstitucinei santvarkai** ar visuomenės rimčiai ir šios grėsmės **neįmanoma pašalinti nepanaudojus Konstitucijoje ir Įstatyme nustatytų nepaprastųjų priemonių;**

- **kai nustatyta grėsmė** Lietuvos Respublikos konstitucinei santvarkai ar visuomenės rimčiai **kyla dėl kitose valstybėse susidariusios ekstremalios situacijos ar krizės**.

Sprendimą įvesti NP priima: Seimo sesijos metu – Seimas (nutarimu), tarp Seimo sesijų – Respublikos Prezidentas (išleisdamas dekretą ir teikdamas svarstyti

NP metu gali būti steigiama **viešosios tvarkos apsaugos komendantūra** – valstybės institucija, sudaryta iš vidaus tarnybos sistemos, Valstybės saugumo departamento pareigūnų, krašto apsaugos sistemos institucijų karių ir tarnautojų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų atstovų ir Lietuvos šaulių sąjungos narių (šaulių) siekiant užtikrinti visuomenės saugumą ir viešąją tvarką nepaprastosios padėties metu.

Nepaprastosios padėties metu **asmenys su savimi visada privalo turėti asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus**. Asmenys, neturintys su savimi asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų, gali būti sulaikomi, kol bus nustatytas asmens tapatumas, bet ne ilgiau kaip 24 valandoms.

Įvedus nepaprastąją padėtį, gali būti sustabdomos Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų **nuostatos, leidžiančios atvykti į Lietuvos Respubliką be vizų**, **apribotas tam tikros rūšies ar kategorijos transporto priemonių, asmenų vykimas ar prekių (daiktų) gabenimas per valstybės sieną**.

ŠIAULIAI

Mobilizacija –

institucijų ir ūkio subjektų veiklos pertvarkymas, taip pat karo prievolininkų šaukimas į privalomąją karo tarnybą, kad būtų pasirengta šalies gynybai ir (ar) vykdyti tarptautinius įsipareigojimus.

Mobilizacija **skelbiama esant karo pavojui, prasidėjus karui, taip pat prireikus vykdyti tarptautinius įsipareigojimus.**

- Skelbia Seimas.
- Ginkluoto užpuolimo atveju – Prezidentas. Jo sprendimą tvirtina Seimas.
- Visuotinė arba dalinė - visoje valstybėje arba jos dalyje.
- Nurodoma kokios priemonės turi būti vykdomos.

Paskelbus mobilizaciją, valstybės ir savivaldybių institucijoms ar įstaigos vykdo valstybines mobilizacines ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo užduotis.

Mobilizacijos metu galima rekvizicija – privačių transporto priemonių (automobilių, laivų ir kt.), taip pat kito turto paėmimas panaudojimui karo reikalams.

ŠIAULIAI

Karo padėtis –

ypatinga teisinė padėtis, įvedama prireikus ginti Tėvynę arba vykdyti Lietuvos valstybės tarptautinius įsipareigojimus.

Jos metu taikomas specialus įstatymuose nustatytas valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų, kitų juridinių asmenų, organizacijų, veiklos, asmens teisių, laisvių ir pareigų reglamentavimas.

- Įveda Seimas
- Ginkluoto užpuolimo atveju – Prezidentas. Jo sprendimą tvirtina Seimas.
- Karo padėtis gali būti įvesta visoje valstybėje arba jos dalyje.

Skelbiama mobilizacija, jeigu prieš tai ji nebuvo paskelbta.

ŠIAULIAI

Civilinė gynyba –

vykdymas užduočių, skirtų civiliams gyventojams apginti nuo pavojų, padėti jiems pašalinti tiesioginius karo veiksmų ar katastrofų padarinius, taip pat sudaryti jiems išlikti būtinas sąlygas.

ES (nelaimių) valdymo ciklas ir jos etapai:

- **PREVENCIJA** - užkirsti kelią būsimoms ES (nelaimėms) ir imtis veiksmų, kad sumažintumėte jų poveikį;
- **PARENGTIS** - iš anksto imtis veiksmų, kad būtumėte pasirengę ES(nelaimei);
- **REAGAVIMAS** - apsaugoti žmones (save) ir turtą įvykus ES (nelaimei), likviduoti jos padarinius;
- **ATKŪRIMAS** - atkurti įprastas veiklas po ES (nelaimės), grįžti į normalų gyvenimą.

Įvykis – galimų pavojų ir rizikos įvertinimas – išmoktos pamokos

Rizika = Tikimybė + Padariniai (poveikis)

LIETUVOS PASIRENGIMO ES INTRENETO SVETAINĖ

LT72.LT

Svetainė skirta padėti gyventojams pasirengti nelaimėms, joje:

• teikiama aktuali informacija apie gresiančius pavojus šalyje;

• patariama, kokiomis priemonėmis ar veiksmais galima šių pavojų išvengti arba sušvelninti jų pasekmes;

• rekomenduojami taikytini apsaugomieji veiksmai prieš nelaimę, atsitikus nelaimei ir po jos.

Penkių žingsnių programa tavo saugumui

ŠIAULIAI

Būk laiku įspėtas! Sužinok kaip gauti perspėjimo pranešimus savo telefone.

Žinok kur slėptis! Suraskite artimiausią **kolektyvinės apsaugos statinį**, **kitą saugią vietą** ir aptarkite jo pasirinkimą su artimaisiais įvairiais nelaimės atvejais.

Apmastyk kas padės! Pasirinkite patikimą kontaktinį asmenį, gyvenanti ne jūsų apylinkėse. Jis bus jūsų prieglobstis nelaimės atveju.

Žinok savo komandą! Kartu su artimaisiais aptarkite, su kuo galite kooperuotis nelaimės atveju, su jais apsikeiskite kontaktine informacija bei sutarkite, kur susitiksite

Turėk atsargų! Sukaupkite kasdien naudojamų produktų atsargų – tai leis jums ir jūsų artimiesiems išgyventi ir patirti mažesnę žalą.

Perspėjimo būdai:

- Sirenos;
- Trumpieji perspėjimo pranešimai į mobiliuosius telefonus;
- Lietuvos radijas ir televizija;
- Pareigūnai.

Kada būsite įspėtas?

Iškilus **realiai grėsmei** – sirenos, trumpieji perspėjimo pranešimai, informacija tiesiogiai paskelbiama per Lietuvos radiją ir televiziją.

Norint paskelbti **ypač svarbią informaciją** – trumpieji perspėjimo pranešimai siunčiami gyventojams į mobiliuosius telefonus.

Kaip elgtis išgirdus kaukiančias sirenas?

- Įsijunkite Lietuvos radiją ar televiziją;
- Išklausykite pranešimą apie pavojus ir kaip jų išvengti;
- Vykdykite nurodymus ir sekite informaciją apie ekstremaliąją situaciją.

Informaciją apie sirenų išdėstymą Lietuvoje galite rasti: www.lt72.lt

Trumpieji perspėjimo pranešimai į mobiliuosius telefonus – gyventojų perspėjimo ir informavimo būdas, kai siunčiamas pranešimas į Jūsų mobilųjį telefoną apie įvykį, grėsmę, taip pat rekomendacijos, kaip elgtis bei ypač svarbi kita informacija.

Gyventojų perspėjimo sistemos

ŠIAULIAI

Savivaldybės gyventojams perspėti apie gresiančią ar susidariusią ES naudojamos dvi sistemos:

1) **perspėjimo sirenomis sistema** per turimas centralizuoto ir vietinio valdymo sirenas;
2) **gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema**, kurios pagalba į mobilius telefonus perduodamas pranešimas.

Savivaldybės teritorijoje yra 9 centralizuoto valdymo elektromechaninės su valdymo pultu, 15 elektroninio tono ir balso sirenų valdymo pultu bei 2 vietinio valdymo sirenos.

Šiaulių miesto civilinės saugos perspėjimo sirenomis sistemos priežiūros paslaugą atlieka viešąjį pirkimą laimėjusi įmonė.

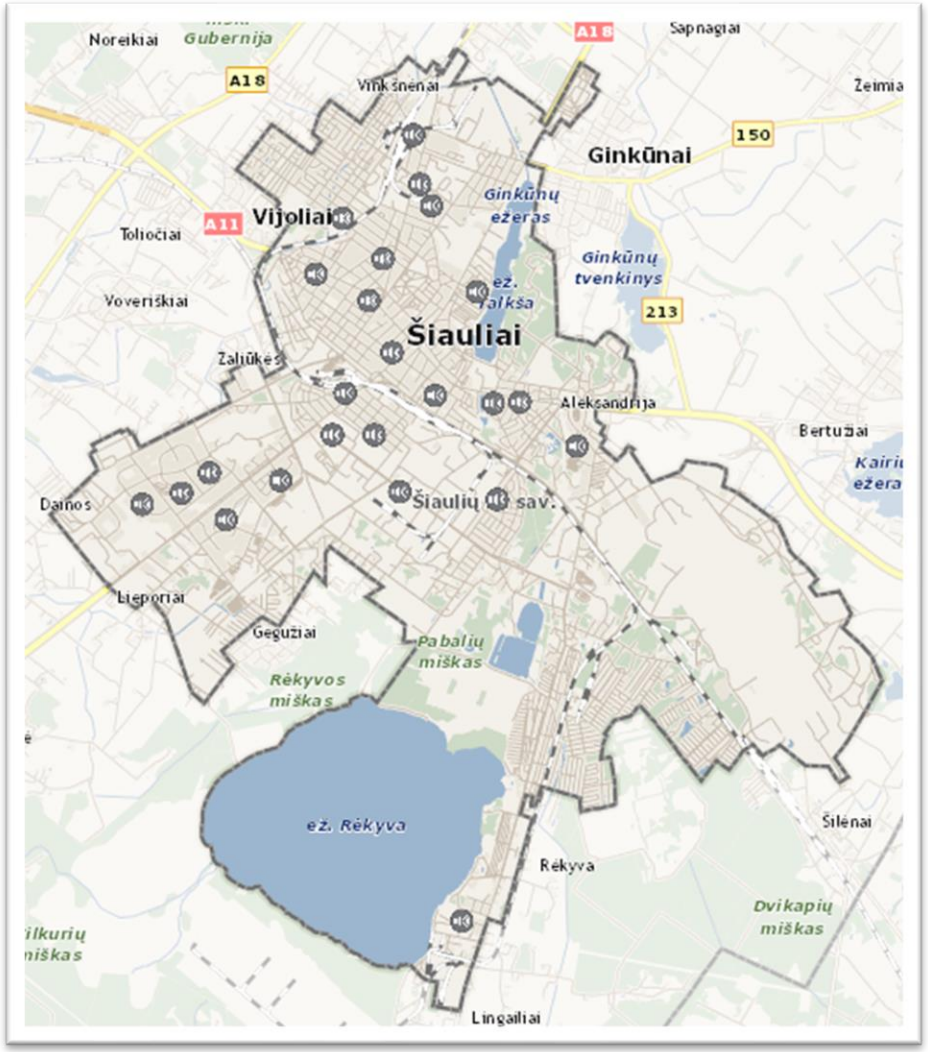

Gyventojų perspėjimo sistemos

ŠIAULIAI

Apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją gyventojai perspėjami šiais civilinės saugos signalais: **įspėjamuoju garsiniu signalu „Dėmesio visiems“ ir įspėjamaisiais, balsu skelbiamais signalais:**

- „Cheminis pavojus“;
- „Radiacinis pavojus“;
- „Katastrofinis užtvindymas“;
- „Potvynio pavojus“;
- „Uragano pavojus“;
- „Oro pavojus“;
- „Perspėjimo sistemos patikrinimas“.

ŠIAULIAI

Slėptuvės yra **specialiosios paskirties statiniai arba specialiai įrengtos patalpos** apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių valstybės tarnautojus ir darbuotojus, vykdančius valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms nustatytus uždavinius ir funkcijas bei užtikrinančius valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu. Slėptuvių poreikį šalyje nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2018 m. vasario 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustatė, kad **slėptuvės savivaldybėse įrengiamos, kai savivaldybių ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai patenka į:**
pavojingo objekto galimo pavojaus zoną;
30 km. nuo Ignalinos atominės elektrinės, kurios eksploatavimo nutraukimas vykdomas, zoną;
100 km nuo Baltarusijos Respublikoje statomos (eksploatuojamos) atominės elektrinės zoną.

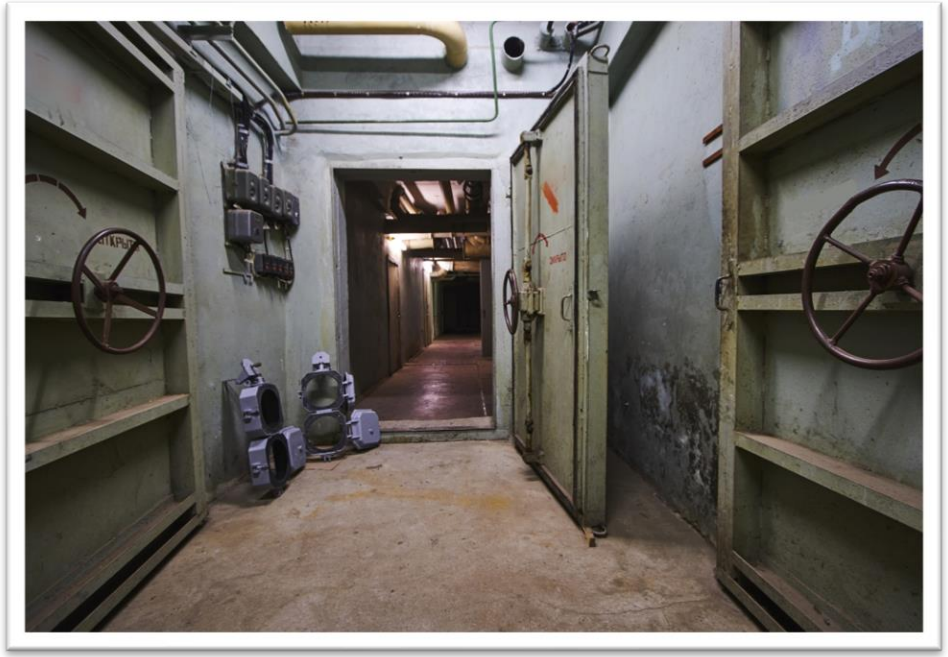

Šiaulių miesto savivaldybė neatitinka šių kriterijų (miestas yra zonoje 100–300 km nuo BAE).

Kolektyvinės apsaugos statiniai (KAS) – iš anksto parinkti ir specialiai pažymėti statiniai, kurie gali būti greitai pritaikomi **laikinam gyventojų prieglobsčiui** saugantis nuo žalingo aplinkos poveikio bei **evakuotų gyventojų apsaugai** ekstremaliųjų situacijų ar karo metu. KAS organizuotai bus teikiamos gyvybiškai būtinos paslaugos: aprūpinama maistu, geriamuoju vandeniu, vaistais, higienos reikmenimis, švariais drabužiais.

KAS parinkti vadovaujantis LR Vyriausybės nutarimu patvirtintu Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašu.

KAS žemėlapį taip pat galima rasti www.siauliai.lt svetainėje, **miesto žemėlapių skiltyje.**

Kolektyvinės apsaugos statiniai

ŠIAULIAI

- Savivaldybės teritorijoje nustatyti ir specialiuoju ženklu pažymėti **38 Kolektyvinės apsaugos statiniai (KAS)**.
- Dalis KAS skirti evakuotiems gyventojams laikinai apgyvendinti
- Numatytuose KAS pagal nustatytą asmeniui priskirtą plotą ES metu gali apsisaugoti per 48 000, evakuotiems gyventojams – 10 500.
- 2021 m. ESK pritarimu įsigyti 235 sulankstomų lovų ir miegmaišių komplektai skirti evakuotiems gyventojams;
- KAS panaudojimą EĮ, ES metu organizuoja Savivaldybės gyventojų kolektyvinės apsaugos organizavimo grupės.

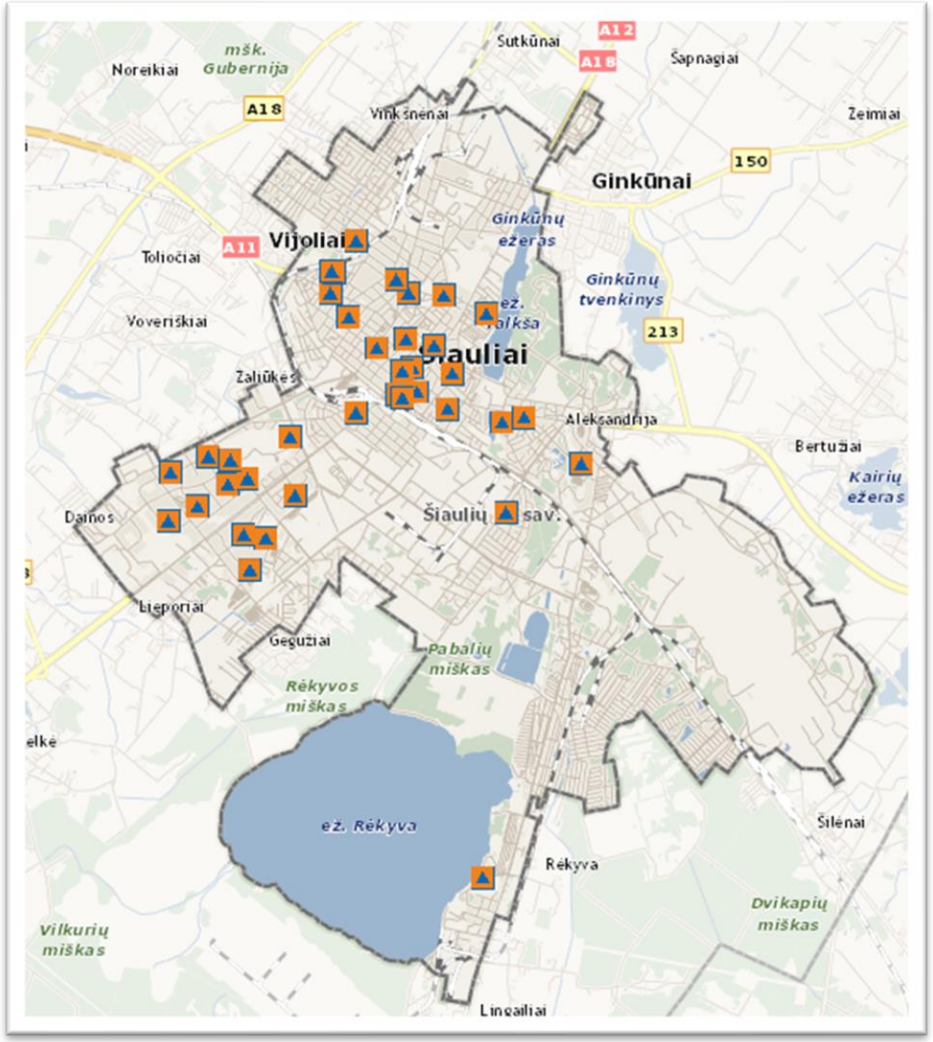

ŠIAULIAI

Vidaus reikalų ministerijos kreipimasis į Savivaldybių administracijas prašant:

• plėsti KAS tinklą, į jį įtraukiant daugiau statinių ir (ar) patalpų, kurie **būtų tinkami apsisaugoti karinių grėsmių atveju**;

• **identifikuoti priedangas** – statinius, patalpas, inžinerinius įrenginius ar kitus objektus, kurie galėtų būti panaudoti gyventojams trumpą laiko tarpą apsisaugoti nuo gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių oro pavojaus atveju – ir sudaryti prielaidas juos panaudoti (pavyzdžiui, sudaryti susitarimus su jų valdytojais).

PAGD direktoriaus 2022-05-30 įsakymu Nr. 1-327 patvirtintos Priedangų parinkimo ir ženklinimo rekomendacijos.

PRIEDANGOS ŽYMĖJIMO SPECIALUSIS ŽENKLAS

Ženklas tvirtinamas virš įėjimo į pastatą, patalpą, inžinerinį statinį ar kitą objektą, kuriame yra priedanga, ar išėjimo iš jo durų, išorinėje dalyje, ir virš visų išėjimo durų, vidinėje dalyje, 2–2,5 m nuo žemės (grindų) aukštyje.

Rekomendacijų 2 priedas.

ŠIAULIAI

Praktiniai patarimai kaip pritaikykite būstą, rūsį, garažą ar sandėliuką laikinam slėpimuisi

- tinka mūrinio namo apatinis aukštas, rūsys;
- patalpa kur mažiau langų (atsarginis išėjimas);
- daugiabučio namo rūsyje bus daugiau žmonių, galima telktis drauge su kaimynais;
- daugiau patalpų, daugiau galimybių: patalpa poilsiui, tualetui, maisto ruošimui;
- lentyna: daiktams, suolas, gultas;
- grindys;
- šildymas;
- ventiliacija;
- apšvietimas;
- maisto ir vandens atsargos.

Šeimos planas: PAGALVOK. PASIRUOŠK. VEIK.

ŠIAULIAI

Pagalvokite:

- Kokie pavojai gali grėsti jūsų aplinkoje?
- Kur galim būtų slėptis pavojaus atveju?
- Kaip nuspręsite evakuotis, jeigu likti vietoje negalima (automobiliu, traukiniu, autobusu)?
- Ką darysite, jei suges ar sulūš jūsų automobilis?
- Kokie yra kiti evakavimo keliai, jei pasirinktas užblokuotas?
- **Kokius daiktus pasiimsite, jeigu reikės slėptis to paties namo rūsyje ar kolektyvinės apsaugos statinyje**?
- Kokius daiktus pasiimsite, jei teks evakuotis?
- Kokioje vietoje susitiksite su šeimos nariais įvykus nelaimei?
- Į ką galite kreiptis nelaimės atveju?

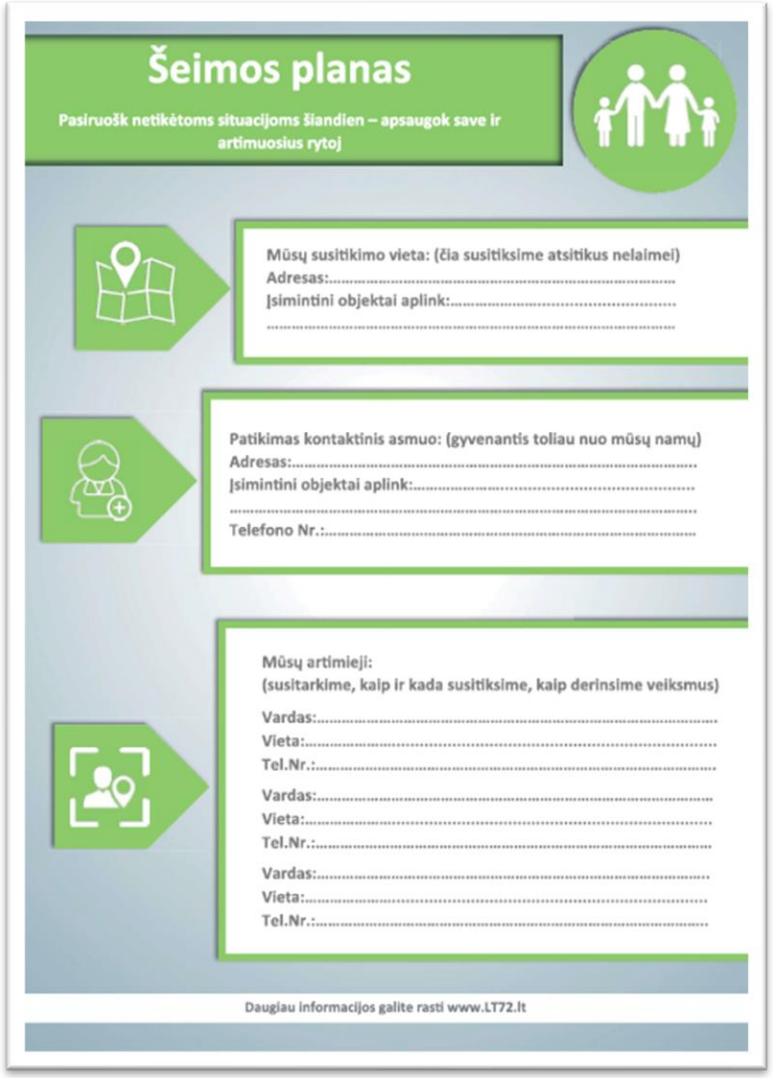

Šeimos planas

Pasiruošk netikėtoms situacijoms šiandien – apsaugok save ir artimuosius rytoj

Mūsų susitikimo vieta: (čia susitiksime atsitikus nelaimei)
Adresas:.....
Įsimintini objektai aplink:.....
.....

Patikimas kontaktinis asmuo: (gyvenantis toliau nuo mūsų namų)
Adresas:.....
Įsimintini objektai aplink:.....
.....
Telefono Nr.:.....

Mūsų artimieji:
(susitarkime, kaip ir kada susitiksime, kaip derinsime veiksmus)
Vardas:.....
Vieta:.....
Tel.Nr.:.....
Vardas:.....
Vieta:.....
Tel.Nr.:.....
Vardas:.....
Vieta:.....
Tel.Nr.:.....

Daugiau informacijos galite rasti www.LT72.lt

Išvykimo krepšys

ŠIAULIAI

Plačiau: www.lt72.lt išvykimo krepšio daiktų sąrašas

ŠIAULIAI